

BUITEN

7^e JAARGANG N°. 37.

ZATERDAG 13 SEPTEMBER 1913.

MEVROUW A. NOORDEWIER-REDDINGIUS, ONZE GROOTE SOPRAAN-ZANGERES, DIE BIJ HAAR 25-JARIG JUBILEUM ALS CONCERTZANGERES L.L. WOENSDAG IN HET CONCERTGEBOUW IS GEHULDIGD.

MEVROUW A. NOORDEVIER-REDDINGIUS. ILLUSTRATIE. BLZ. 437
 DE ZONNEVROUW, DOOR GASTON LEROUX (II) . . . „ 438
 WEES STIL EN ZACHT, (GEDICHT), D. JOANNES REDDINGIUS „ 439
 DIKSMUIDE, (SLOT), DOOR S., GEÏLLUSTREERD . . . BLZ. 440—442
 MARIE-ANTOINETTE NAAR HET SCHAVOT, DOOR A.C. JAGER. BLZ. 442
 DE EIFELTOREN ALS THERMOMETER, DOOR G. . . . „ 442
 DE MUURTEKENINGEN IN HET GEBOUW DER LEIDSCH
 HOOGESCHOOL, DOOR D. SMIT, GEÏLLUSTREERD. BLZ. 442—443
 DE GERESTAUR. CATHARINA-KERK TE HARDERWIJK, ILL. „ 443
 DE GROOTE PLANTENKEURING DER NED. MAATSCH. VOOR
 TUINBOUW EN PLANTENKUNDE TE GRONINGEN, DOOR
 E. TH. W., GEÏLLUSTREERD BLZ. 444
 DE WEDSTRIJDEN VAN DE KONINKLIJKE ZEIL- EN ROEI-
 VEREENIGING OP DE ZUIDERZEE. ILLUSTRATIE. . . . „ 445
 DE ERWTENKEVER, DOOR J. H. FABRE (VERT. DOOR P. G.) „ 445
 DE „VAN KARNEBEEK-BRON” TE 'S-GRAVENHAGE. ILL. „ 446
 DE NATIONAAL-HISTORISCHE OPTOCHT TE 'S-GRAVEN-
 HAGE, OP 5 SEPTEMBER L.L. ILLUSTRATIES. . . . BLZ. 446—448
 BOERENDANS, (GEDICHT), DOOR EDWARD B. KOSTER . . . BLZ. 448

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

De uitgevers verzoeken beleefdijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

DE ZONNEVROUW

door GASTON LEROUX.

(II) (Geautoriseerde vertaling).

TWEEDE BOEK.

EN toen stiet ze een kreet uit om hulp: Raymond! Maar ze hoorde dien kreet zelve niet; hij was in haar keel vermoord. De drie levende doodskoppen hadden zich op haar geworpen. De *schedel in den vorm van een suikerbrood* was door het venster naar binnen gekropen, en thans zaten de drie afgrijselijke wezens op haar, en hielden haar bij de keel, en maakten haar stom en uitzinnig, en droegen haar door het zwarte gat van het venster naar buiten. Daar wachtte de auto. De groom met een zonderlingen glimlach zat aan het stuur.

Zoodra de drie monsters met hun prooi ingestegen waren, schoot de auto in volle vaart heen, en aldoor hielden de drie afschuwelijke dwergen de handen, de walgingwekkende handen, voor den reutelenden mond van de *Zonnevrouw*.

DERDE BOEK.

OP HET SPOOR DER ROODE PUNCHOS.

Voor hij Maria-Theresia van haar kantoor ging halen, wandelde Raymond dien avond de *Calle de Lima* eens in. Hij was in een droevige stemming. In de *Darsena* had hij met de ingenieurs van de haven gesproken. Dezen hadden er voor hem geen geheim van gemaakt, dat er voorloopig maar heel weinig te ondernemen zou zijn aan den kant der verlaten goudmijnen van Cuzco. Dit vooral met het oog op den politieken toestand van het land. immers, sinds een paar dagen werd er aan dien kant gevochten, zij het dan ook niet zoo heel ernstig.

De pretendent Garcia, van wien men dacht, dat hij rustig te Arequipa zat, was plotseling komen opzetten met een legerafdeeling, en had die tusschen Sicuano en Cuzco den republikeinschen troepen tegemoet gestuurd. In het allerlaatste bericht heette het zelfs, dat Cuzco reeds in zijn macht was.

Indien deze tijding waar bleek, zou de vrede voorloopig nog wel niet gesloten worden tusschen de twee partijen, die elkander duim voor duim het land betwistten; het gezag van den president Veintemilla was ernstig aangetast.

Veintemilla was het, die — op voorstel van markies De la Torre en na menig onderhoud met de Fransche mijnbouwmaatschappij, die geld verschaffen moest, — aan Raymond concessie gegeven had voor de te ondernemen werken met zijn nieuw zuigpompstelsel. En wat zou van die concessie terecht komen, indien Garcia de overwinning behaalde?

IJverig van aard, niet minder dan Maria-Theresia, was de jonkman verdrietig gestemd bij de gedachte, dat hij werkeloos zou moeten blijven tot de strijd, welke nog maar pas begonnen was, zou zijn beslist. Maanden, vele maanden kon dat duren.

In de *Calle de Lima* keek hij eens op zijn horloge, en bemerkte, dat hij nog een weinig tijd had voor hij Maria-Theresia moest

afhalen. Zij vond het niet prettig, wanneer hij te vroeg kwam, overstelpt met bezigheden als zij was. En ook hijzelf gaf er de voorkeur aan niet zoo heel vroeg op haar kantoor te komen. Ze hielden heel veel van elkander, heel veel, maar . . . zaken gingen voor.

Hij wilde de nieuwsbladen nog eens even gaan inzien, en stapte de *Circulo de los Amigos de las Artes* binnen in. Dit was een koffiehuis, waar alle nieuwsbladen uit de oude en de nieuwe wereld steeds voorhanden waren.

Op het uur, dat Raymond binnentrad, was de zaal geheel gevuld met een rumoerige menigte, die de laatste nieuwstijdingen luid en hartstochtelijk besprak. Het was uitsluitend over Cuzco, dat al die menschen praatten. De naam van deze vroegere hoofdstad van het rijk was op aller lippen en aanzienlijke inwoners van Callao, die tot op dit oogenblik trouwe aanhangers van Veintemilla waren geweest, leken allengs die Garcia toch ook zoo kwaad nog niet te vinden.

Dan kwam een aantal havelooze jongens buiten adem aanloopen, met de laatste nieuwstijdingen. De voorbijgangers vochten er bijna om.

In het café was een der bezoekers op een tafeltje geklommen. Hij had een van de laatste nieuwsbladen in de hand, en las daaruit een proclamatie van den president der republiek voor. Veintemilla raadde den menschen, zich kalm en ordelijk te gedragen. Het bericht dat Cuzco door de oproerlingen genomen was, noemde hij een leugen. Integendeel, generaal Garcia was met zijn troepen in Arequipa ingesloten, alle passen van de Sierra waren in handen der republikeinen en de verrader zou spoedig naar de zee gedreven worden, of wel naar de zandwoestijnen van Chili. Deze proclamatie eindigde met een verwijt aan de Quichua-Indianen en hun Interaymi-feest, dat nu een weinig meer belangstelling dan anders ondervond, alleen doordien er in de voorsteden kleine twisten ontstaan waren. Dit feest echter had verder zijn gewone verloop en daarna zouden de Indianen wederom in hun gewone sufhed terugvallen. Dan zou Veintemilla zijn beslissenden slag slaan, en het land van dien Garcia en zijne kornuiten voor goed verlossen.

Toen de lezing hiervan ten einde was, klonk een gejuich ter eere van den president.

Een ieder was weer voor Veintemilla. Zijn proclamatie werd uitbundig geprezen.

— *Es verda veramente magnifica!* 2)— *Es cosa inaudita!* 3)— *Dios mio! Mucho me alegro!* 4)

Eenigszins getroost verliet Raymond het café, hoewel hij nu niet zoo heel vast vertrouwde op dergelijke berichten.

Haastig ging hij dan naar de bovenstad, want vrij plotseling was de avond gevallen, en hij vreesde nu te laat te zijn. Hij ging den doolhof van nauwe stegen in, — denzelfden welken hij bij zijn aankomst in Peru zoo vol ontroering had doorkruist — bekend als die hem reeds was door de beschrijving welke Maria Theresia ervan gegeven had in hare brieven aan zijn zuster Jeanne.

Van de verte uit bemerkte hij licht aan haar venster, dat ook open stond, evenals op den dag van zijn aankomst.

— Zij wacht me, zei hij tot zichzelf, en zijn hart klopte sneller.

Hij deed nog een paar stappen en stak het hoofd naar voren. Zoo had hij ook den eersten keer gedaan, toen hij haar had aangetroffen, bezig met haar groene boeken, waarvan de hoeken met koper beslagen waren; toen maakte zij notities in haar opschrijfboekje, en telde lange reeksen van cijfers op; toen sprak ze op haar zakelijken, beslisten toon met een klant, dien hij vanaf de plaats waar hij stond, niet kon zien: „Ach, mijn beste mijnheer, zooals u wilt, zooals u wilt. Maar voor dien prijs kunt ge slechts fosphaat-guano hebben, die maar 4 percent stikstof of nog minder bevat”.

O, die woorden waren in zijn ooren gebleven, en hij had er niet om gelachen. Neen, het had hem nog verliefder gemaakt, zoo mogelijk, want hij hield wel van den practischen koopmansgeest, keurde die ook voor een vrouw heel aantrekkelijk, nog meer voor een jong meisje, want hij had een hekel aan de onbeteekenende en de ingebeelde jonge dames, die hij in gezelschap van zijn zuster in de salons en casino's ontmoet had. Hij was een echt practische jonkman, die wellicht zich nooit zoo verliefd had op de Peruaansche, indien hij niet had geweten, dat zij een eigen zaak drijven kon. Dit te weten had in elk geval zijn vreugde in hooge mate opgewekt, en zijn schuchterheid overwonnen. Hij had zijn zuster Jeanne tot zijn vertrouwde gemaakt. — Zij ziet er aardig uit, had ze gezegd. — Zij heeft hersens als een man, luidde zijn antwoord.

En zij beiden, met hun mannelijke hersens, waren nochtans een oogenblik, evenzeer als de twee oude dames daar thuis, onder den indruk geweest van een domme historie; bleek en bevend hadden ze elkaar aangezien om een zotternij. . . maar. . . het was toch wel een beangstigende historie geweest, die van den gouden-zonne-armband. Wat zouden zij daar nog om moeten lachen, later, later, als hij eenmaal gehuwd was met de „zonnevrouw”.

1) Club der vrienden van de kunst.

2) Het is werkelijk prachtig!

3) Het is ongehoord!

4) God. Daar ben ik blij om!

— Goeien avond, Maria-Theresia.

Geen antwoord.

Raymond treedt op het venster toe.

— Goeien avond, Maria-Theresia.

Maar Maria-Theresia is er niet. Raymond richt zich op de punten zijner voeten op, bemerkt niemand. En... wat is dat? Wat is dat, om godswil... alles ligt wanordelijk over den grond verspreid...

Maria-Theresia! Maria-Theresia! Raymond is op het vensterkozijn gesprongen, laat zich in het vertrek vallen. Ontzet blikht hij in de ruimte rond. Hij roept. Hij begrijpt er niets van. Welk een beangstigende, schrikkelijke stilte! Met uitermate luide en nochtans bevende stem roept hij de bedienden. Maar niemand verschijnt er. Geen bediende, geen werkman, geen concierge, niemand! Niemand! En de deuren staan open.

— Maria-Theresia! Maria-Theresia!

Raymond rent de binnenplaats op, en radeloos ijlt hij dan weer het kantoor binnen. Hij vindt er, zoo goed als daareven, de bevestiging van zijn ongeluk. Alles wijst er op, dat er daar een worsteling heeft plaatsgehad, dat wil dan zeggen: eene ontvoering; de meubels, die te allen kant in wanorde dooreen geschoven staan, een gebroken vensterruit, een afgerukt gordijn.

Thans klinkt niet meer een wanhopig geroep uit den mond van den ongelukkigen jonkman; het is een rauw gekerm; dan gaat hij snikken, schreien.

— Maria-Theresia! Maria-Theresia! Men heeft haar van hem gestolen! O, hij twijfelt er geen seconde meer aan: het zijn de Indianen, die haar geroofd hebben. De Indianen van dien Huascar, op wien zij werkelijk vertrouwd; immers het heette, dat hij haar bewonderde, dat hij haar liefhad als een eigen broer... Ach, hij, Raymond, herinnerde zich nog zoo goed met welk een blik die Huascar Maria-Theresia had aangezien. Een man bedriegt zich niet in de beteekenis van zulk een blik, en een man, die Maria-Theresia liefheeft, toch zeker niet.

Hijgend is Raymond naar het venster geloopt, hij staart de duisternis in, den beginnenden maar reeds vol-donkeren nacht. Het is doodstil, te allen kant. — Maria-Theresia! Maria-Theresia! gilt de jonkman naar buiten. Zijn kreet weergalmt in de vreeselijk stille straat, maar geen stem klinkt ten antwoord. En hij zoekt nu, verwaasd, overal rond, of er geen spoor, geen aanwijzing is van de verdwenen beminde. Hij moet haar na! Dadelijk! Dadelijk! Maar waarheen? Waarheen? Hoe hebben de vlegels het gedurfd! Zoo'n afgrijselijke misdaad! In zijn verbeelding ziet hij het ongelukkige meisje in de armen van Huascar, vergeefs zich verwerend, vergeefs roepend om hem, Raymond, terwijl hij gemoedelijk liep te wandelen langs de kaden van de Darsena, of terwijl hij luisterde naar den zotteklap van die *Amigos de las Artes!* Waarom is hij niet vroeger hierheen gegaan! Wat behoefde hij zich nog op te houden onderweg! Hij had Huascar dan wellicht nog juist kunnen overvallen! Die Huascar! Die Huascar! Ze hadden beter gedaan hem een weinig in het oog te houden, dan zich te laten hypnotiseeren door dien gekkepraat van de *Zonnevrouw*, den *Zonnearmband*, en dergelijken belachelijken onzin!

Een Indiaan, die een blanke vrouw liefheeft; een Indiaan, die, bemerkend hoe zij aan een ander de voorkeur geeft, zich wrenken wil! Dat is toch geen legende, geen verhaaltje, zou men zeggen. Raymond herinnerde zich dien Huascar nog zoo wèl, zooals hij hem bij zijn eerste bezoek in het kantoor van Maria-Theresia aantrof. Hij zag hem nòg, na den woorden-twist met het jongemeisje, in trotsche houding, gedrapeerd in zijn mantel; hij zag hem nog de vuist schudden naar zijn vroegere meesteres. Scherp stond dat alles hem nog voor den geest. Hij zou willen denken met een koel hoofd; zich willen beraden wat hem te doen stond...

Met één sprong is hij in de sombere straat, die alleen verlicht wordt door de wakkelende vlam van een enkele lantaarn, die aan een gespannen touw zachtken heen en weer zwiert. De deuren van pakhuizen, gesloten vensters en hoeken vol zwarte schaduwen ziet hij.

Ha! Hij hoort in een dwarsstraat het geluid van stemmen. Het valt hem in, dat daar een kroeg is, de eenige plek van leven in deze uitgestorven buurt! Hij rent er heen. De deur staat open. Hij ijlt naar binnen. En hij springt op Domingo, den magazijnknecht, aan. Deze ziet onthutst op.

Waar is je meesteres?

Domingo lijkt hem niet te begrijpen. Hij meende zoo stellig, dat de *Señorita* terug was naar Lima, met hem, Raymond, evenals andere avonden. Hij had de auto zien voorbijgaan, zoo juist, zoo juist.

— Welke auto?

Domingo haalt de schouders op. Er zijn niet zooveel auto's in Callas en Lima.

— Wie bestuurde de auto?

— De boy.

— Libertad?

— Ja, Señor, Libertad.

— En zei hij niets in het voorbijgaan?

— Hij zag me niet eens.

— En zag je je meesteres binnenin?

— De kap stond op. Ik kon niets nauwkeurig onderscheiden. Hij reed zoo hard bovendien. Wat ik u zeg, is de waarheid. *Juro que es la verdad!* En Domingo stak de hand, tot een eed, omhoog.

Raymond schudde hem door elkaar. — Wat doe je hier? Waarom was je niet bij je meesteres? Dáár hoor je te wezen.

— Een Quichua heeft me meegenomen om een klein glaasje *pisco* te drinken, Señor.

Raymond duwde hem vooruit, de straat in, stiet hem voort tot in het kantoor.

— *Es horroro! horroro!*

Domingo was radeloos, en staarde verwaasd om zich heen, doch Raymond had hem reeds weer bij den strot gegrepen, en zijn gezicht over dat van den man buigend, trachtte hij hem in de, thans uitpuilende, oogen te zien. Was hij een stoffel? Of een verrader? Een medeplichtige?

Raymond worgde hem niet. Hij moest van den man nog eenige aanduidingen hebben. Dus vroeg hij hem uit. Het bleek dat Libertad, een gewetenlooze halfbloed, die door Maria-Theresia uit medelijden was in dienst genomen, de medeplichtige bij de ontvoering was geweest. Door zijn meesteres voor de bediening van de auto aangewezen, had hij gemakkelijk op de meest doeltreffende wijze hare belagers kunnen helpen. Zoo had hij ook den Zaterdagavond voor den aanslag gekozen; dan was er bijna niemand in de pakhuizen meer aanwezig.

— Toen je met den Quichua naar de kroeg ging, was de auto er toen al?

— Ja, Señor, al een half uur.

— En was de kap al dien tijd in de hoogte?

— Neen, Señor. De kap was neer, en Libertad zat op de voorbank te wachten, evenals gewoonlijk.

Raymond liet Domingo staan, en vlood den weg op naar de Darsena, den eenigen weg, dien de auto vandaar had kunnen nemen.

Dat de ontvoering met Maria-Theresia's auto gebeurd was, maakte het Raymond gemakkelijker haar weer te vinden. Immers, die auto kon niet snel rijden en niet ver weg gaan; daartoe waren de wegen te slecht. Bovendien zou men overal, waar het voertuig voorbij gereden was, zich dat herinneren.

Al voortlopend, botste Raymond eensklaps op een persoon, die behoedzaam uit een portiek naar buiten trad. Raymond herkende den hoofdinspecteur van politie, den vroolijken, gefriseerden heer, dien hij eens voor het venster tusschen twee potjes bloemen had zien zitten. Hij stiet een kreet uit, en wendde zich zoo wild naar den ander, dat deze verschrikt terugweek.

— Wie is U?

— Verontschuldigd me, verontschuldigd me, *Señor inspector superior!* Ik ben Raymond Azout, de verloofde van *Señorita* de la Torre. Zij... is door bandieten ontvoerd.

— Wat? Is het mogelijk? *Señorita* Maria-Theresia, zegt u?

In enkele woorden verhaalde Raymond het gebeurde aan den commissaris. Hij zeide er zeker van te zijn, dat Huascar en zijn Indianen de bedrijvers van deze misdaad waren. De magistraat was wanhopig over dit voorval, want nu zou hij zijn souper bij zijn vriendin Jenny misloopen. Doch hij was een braaf man; hij kende zijn plicht. Gereedelijk stelde hij zich ten dienste van Raymond. Alleen wilde hij even zijn vriendinnetje gaan waarschuwen, dat hij verhinderd was te komen.

De jonkman luisterde al niet meer, en ijldde voort, naar de haven. Daar hoorde hij de kooplui uit, die op den drempel van hunne winkeltjes stonden. Allen hadden de auto voorbij zien komen, een half uur geleden.

Raymond was overtuigd, dat hij de commissaris heel niet meer zou terugzien. Dit bleek echter onjuist, want reeds heel spoedig hoorde hij een voetstap achter zich. Het was de magistraat.

— Ge verwachtte mij niet, señor? Maar hier ben ik. *Natividad* is een man, op wien men kan rekenen.

Hij heette Perez, maar zijn bekoorlijk krullekopje had hem te Callao den bijnaam van *Natividad* (Christuskindje) bezorgd. Hij zelf vond dien bijnaam heel vermakelijk, en lachte er vaak om. Want hij was een man van uitnemend humeur, ondanks zijn ernstig ambt.

(Wordt vervolgd).

WEES STIL EN ZACHT.

Wees stil en zacht en kom voor 't open raam,
't rivierte ruischt en glijdt voorbij de steenen
aan onzen voet, door 't manelicht beschenen,
kom, liefste kom, en geef mij d'ouden naam.

Zóó, hand in hand, genieten wij tezaam
en weten weer dat wonderschoon vereenen
van ziel met ziel, de droefenis is henen,
kom liefste, kom, en geef mij d'ouden naam.

Gij leeft en hebt mij lief en in de lucht
blinken de sterren als uw oogen schoon,
één weg van licht, dat tintelt heinde en veer.

Ziet verre sterren, vriendlijk op haar neer,
die spreiden zal mijn leger in mijn woon,
waar 'k rusten zal, die niet den morgen ducht.

JOANNES REDDINGIUS.

Schmabelse

Foto C. Steenbergh.

DIKSMUIDE. HET BEGIJNHOF.

DIKSMUIDE.

(Slot).

TOEN de mis aan het zijaltaar geëindigd was, stond ik op om het imposante gebouw eens nader te bezien. Ik wandelde onder de fraaie spitsbogen door naar het oksaal 1), hetwelk de roem dezer streek en een der hoogste punten van Gothische beeldhouwkunst genoemd mag worden. Dit wonderbaarlijk kantwerk van steen is in zijn onvolgbare fijnheid tevens een ontzagwekkend geheel. Het is een wereld van de fijnste beeld- en ornamentstukken, als geborduurd met ijsfijnen beitel gelijk een naald. De kunstenaar, die dit wonderlijk werk vervaardigde, heette Jean Bertet; in zes jaren was het gereed (1536—1542). Het waren de beeldstormers, die het gedeeltelijk verwoestten, doch de Ypersche kunstenaar Urbain Taillebert herstelde het weer. Reeds voor jaren werd dit oksaal buiten gebruik gesteld, bevreesd als men was voor instorten. Men bouwde een ander zangkoor. Door een gebeeldhouwd eiken deur treedt men onder het oksaal door de koorbanken in. Deze zijn een meesterlijk werk van denzelfden Taillebert. Het hoofdaltaar, in Corinthischen stijl, werd omstreeks de helft der 17^e eeuw door den Gentschen beeldhouwer De Cox vervaardigd. Belangwekkender dan dit hoofdaltaar, naar mijn smaak althans, is de schildering, welke erboven is aangebracht; een schitterend werk van Jordaens, de aanbidding der drie koningen voorstellend. Van schildering en kleur, van compositie en vooral van uitdrukking is dit een der merkwaardigste werken van den meester. 2) Men vindt nog menig merkwaardig stuk in deze kerk, waarvan de beschrijving mij echter te ver voeren zou. Ik noem u als merkwaardigheden nog het albasten tabernakel door Jérôme Stalpaert van Brugge; een altaarstuk, Onze lieve-vrouw van den Rozenkrans voorstellend, op welk schilderij de krans van rozen, welke de Maagd omgeeft, door den befaamden Zegers werd geschilderd. Heel interessant vond ik ook twee koperen platen, aan pilaren dezer kerk bevestigd. Daarop vinden we gegriffeld; „Ter gedachtenis van de zeeerwaarde heeren dekens en pastors van Dixmude”, zooals het bovenschrijf luidt; daaronder zijn alle namen der dekens en pastors opgegeven. De eene tabel, waarboven „1^e Portie” staat, begint met namen uit de 8^e eeuw; de andere behelst de „2^e Portie” tot en met het jaar 1895, met het eenvoudig en schoon besluit: Requiem aeternam dona eis, Domine. Et lux perpetua luceat eis.

Na de kerk bezocht ik dadelijk het raadhuis, dat er vlak bij is. Het werd in 1875—1880 gebouwd door Lapiere uit Yperen, in den Vlaamsch-Gothischen stijl. Het staat op de plaats van het oude verwoeste raadhuis aan het Marktplein, en vormt met de Sint Nicolaaskerk en een, in vreemden oudmodischen stijl gebouwd huis, „Het Kot” (de gevangenis) genaamd, een der mooiste hoeken van dit stadje. Deze gebouwencomplex brengt in het vriendelijke, suggestieve marktplein een noot van groot-sche monumentaliteit.

Het raadhuis bevat een aantal fraaie vertrekken, echter een weinig naakt, wat een opvallende eigenschap van dezen bouwtrant is; de vlakkenverdeling is echter bewonderenswaardig. Onder de kunstwerken, die het raadhuis bevat, noem ik u een

prachtig fragment van een gebrand glasraam, Sint Parbara voorstellend; benevens een der eerste schilderijen van Emiel Claus, en een beeldhouwwerk van den Diksmuider van Poucke, een slapend meisje, dat de roem van zijn vaderstad heet te zijn, maar mij slechts matig bekoren kon door een zekere zwaarheid en gemis aan lenigheid bij zulk een onderwerp. Nog vindt men in de trouwzaal een borstbeeld van mevrouw van Acker, de Vlaamsch schrijvende dichteres (1884 †). Het belangrijkste echter van alles wat men in het raadhuis u vertoont, is een oud missaal (R. K. misboek), een handschrift uit de 16^e eeuw, rijk en heerlijk versierd door den enlumineer Simon Beuning. Dit meesterwerk verheugt zich in de belangstelling en bewondering der graphische kunstenaars uit alle streken, en het is menigmaal alleen daárvoor, dat teekenaars en schilders uit andere landen het stille Diksmuide komen bezoeken.

Na mijn bezoek aan het stadhuis wandelde ik de stad eens wat rond. Op de markt sprak een arme knaap mij aan, en vroeg mij om „n cents.” Toen ik hem een cent gaf, wees hij die met een hooghartig gebaar terug, zeggend „neie, 'n wiete cents,” waarmee een witte cent of nickel gemeend was; toen ik hem die althans overhandigde, vluchtte hij met een „merci, menier” naar eenige kameraadjes, die in een hoekje van het plein den afloop verbeidden. Het is hier de plaats om er den nadruk op te leggen, dat de kinderen in Vlaanderen zich luttel met de voorbijgangers bemoeien, en niet, zooals bij ons, gaarne jowen, schreeuwen, uitlachen en andere last veroorzaken. Zij hebben blijkbaar genoeg aan zichzelf, en behoeven geen vermaak ten koste van anderen. Dit houdt natuurlijk verband met de volksgewoonten. Ook de groote menschen bemoeien zich niet zoo ijselijk met andermans zaken, zooals wij dat in Holland kennen, zie eens, hoe zij zich in de koffiehuisen en op straat onderling weten bezig te houden. Ik ben heel vaak en soms lang achtereen in België geweest, maar het genus ellendeling, dat zich aan een tafeltje van een Koffiehuis nestelt om fluisterend, met de koppen bij elkaar gestoken, de andere bezoekers te hoonen, heb ik daar nooit aangetroffen.

Aan den noordelijken kant van het marktplein vindt men een allergeoeglijkst oud hoekje, de vischmarkt, met twee karakteristieke oude estaminets, „t Gouden Bezemtje” en „De Vischlier en daar zag, behooren tot den lokalen stijl uit het begin der 17^e eeuw. Kenmerkend is, dat de vensters der eerste of van beide verdiepingen zijn omlijst met uitspringende poortjes, en het bovenvenster in den spitsopgaanden trapgevel draagt een sierlijk frontnisje, door gracieuze pijlertjes geflankeerd. Het geheel is uit eenvoudigen baksteen vervaardigd.

Ik wandelde door de Noordstraat, waar men weinig mooie oude geveltjes meer aantreft, maar vond aan het eind een zeer schilderachtig hoekje; door het oude geboomte, op de hoogte taal huis, een sober kasteel met kleine punttorens, die in het een aardig uitzicht op de zoogenaamde Groote Dijk, een grachtje,

dat zijn oude karakter zeer goed bewaard heeft, en een schoon harmonisch geheel biedt. Aan het eind van dit grachtje vindt men de Appelbrug, en daartegenover ziet men twee oude merkwaardige gebouwen. Het een draagt aan den gevel een standbeeldje van Thomas Becket, den aartsbisschop van Canterbury, die naar de oude volksoverlevering luidt, in het jaar 1170 te Diksmuide moet hebben gewoond; in het Begijnhof toont men u ook het kazuifel en de kelk, door den Heiligen Thomas van Canterbury gedurende zijn verblijf gebruikt bij het lezen der mis. Daarnaast verheft zich een zoo genoeglijk oud huis als ik maar zelden in de oude Vlaamsche steden aantrof. Het is het estaminet „Den Papegaei,” een sierlijk en geestig specimen van den lokalen 17e eeuwischen bouwtrant.

Na nog een weinig te hebben rondgewandeld, besloot ik mijn dorst eens te gaan lesschen, en trad een ouderwets uitzierend estaminet binnen.

Ik ben geen geweldig bierdrinker voor het aangezicht des Heeren, en de zure Belgische biersoorten, als Lambic, Faro enzovoorts, zijn mij nog minder dan de Hollandsche naar den smaak. Ge moet weten, dat elke stad van eenige beteekenis in België een eigen brouwerij heeft, waar een speciaal soort bier gebrouwen wordt, welk bier den naam van dat stadje ontvangt, en als zoodanig, meestentijds over het geheele land bekend is. Zoo heeft men het bier van Diest, dat dik is en mousseerend, het heeft de kleur van donkere Porter of stout; het bier van Leuven, dat wit is, dun en rinsch, en wel eenige gelijkenis heeft met Berliner Weissbier; Getsch, dat wrang en donker is, enzovoorts. Ik zal hier echter mijn wijsheid over deze materie stopzetten, en deze waarschijnlijk later wel eens verwerken in een uitgebreider opstel, speciaal over biersoorten handelend; evenals Maurice des Ombiaux zijn „Manuel du buveur de Bourgogne” schreef, zoo zal ik eerstdaags misschien mijn „Wenken voor den Bierdrinker” publiceeren. Misschien echter ook niet. Dien morgen te Diksmuide dan trad ik het estaminet binnen, en vond daar aan een tafel een aantal allergenoeglijkste Vlamingen bijeen. In de meest schilderachtige houdingen waren zij deels liggend, deels zittend om de tafel gerangschikt; de pinten bier stonden voor hen, of werden in de gretige monden leeggegoten met een onvergetelijk struisch gebaar; deze groepering was verrassend, en herinnerde op slag aan de drinkgelagen van Jordaens, Steen, Brouwer en anderen. Ik voegde mij bij de mannen; ik bestelde een glas bier, en proefde even, en . . . ik had een eed bij alles wat mij heilig is, gezworen dat het een tumbler met azijn was. De vrouw in het buffet, een vriendelijk kanalie, omvangrijk en luidruchtig, zei, naar mijn glas knipoogend met het luguberste aller knipoogen, die mij, arme, ooit van de zijde der vrouwen werden gegeven: „Em is geud, hè, dieë”, waarop ik, tot in mijn ingewanden gefolterd door dien ééne slok en het leedvermaak der zwaarlijvige Hebe, onmiddellijk betaalde en in een stemming, waarbij het zure glaeske Brune tot een gesuikerde zoetheid werd, het estaminet en mijn belagster verliet, om elders vergetelheid te zoeken in een kop koffie, die mij echter, als een hert, hijgend naar de waterstroom, naar het altijd toch nog betere bier van daareven deed terugverlangen.

Terugwandeland naar de Appelbrug, ging ik het steegje in, hetwelk tusschen het huis van Sint Thomas en de herberg „Den Papegaei” ligt, en kwam aan een van Diksmuide's aantreklijkste plekjes, hetwelk ik voor het laatst had bewaard: Het Begijnhof.

Dit is het oudste bouwwerk van het stadje; het dateert n.l. reeds uit de 12e eeuw; het grootste aantal der huizen is echter uit de 16e en 17e eeuw. Maar ondanks eenige herstellingen aldaar aangebracht, ondanks eenige zelfs minder gunstige veranderingen biedt het geheel een aanblik van de meest intieme oudheid. Er is menig aantrekkelijk détail te zien; zoo bezit het interieur van het kerkje een mooi oksaal in houtsnijwerk, en menig ander fraai voorwerp van kunst of oudheid. Maar het meest opvallende, het meest pakkende, is wel de totaal aanblik van het hofje, hetwelk, naar mijn meening, voor het roemrijke Brugse niet behoeft onder te doen. De harmonische kleine huizen, wit gepleisterd met de oud-vermiljoenroode daken, eenvoudige dakvensters en gelijkmatige schoorsteenen, alle met regelmatige tusschenruimte aangebracht, de eveneens gepleisterde, eveneens van roode pannendaakjes voorziene muren, welke de tuintjes omgeven; de kleine poortjes, nauwelijks manhoog, met ernaast de lange bellen, die aan ouderwetsche kloppers herinneren, de schaarsche, fijne boompjes, welker takken over de bedakte muren komen gluren, of de teederste, als Japansche, silhouettes, op de stille gevels teekenen; de kleine, steeds opene kapel, die temidden der huisjes, als het middenpunt, als het hart, als

Foto C. Steenbergk.

HET BEFAAMDE OKSAAL IN DE ST. NICOLAASKERK TE DIKSMUIDE.

het doel onmiddellijk wordt gezien van deze kleine, zwijgende en devote levens; — het is schier middeleeuwsch. Deze plek was en blijft mij het liefst van alle oude plekjes in Diksmuide, waaronder er toch zoovele lieve en aangrijpende zijn.

En wanneer ik thans, weer thuis van mijn tochtje, aan het vele, dat ik zag, terugdenk, neemt in mijn herinnering dit oude begijnhof van de stille kleine stad Diksmuide, dat ik op

Schnabels.

Foto C. Steenbergk.

EEN OUD HOEKJE TE DIKSMUIDE.

RECHTS: HERBERG „DEN PAPEGAEI” (1631). LINKS: HUIS VAN DEN H. THOMAS.

een wintermorgen eens een dag heb doorkruist, een der waardevolste plaatsen in.

Overneming verboden.

1) Zangerskoor. 2) Deze schilderij van Jordaens wordt als een kostelijk bezit beschouwd door de Diksmuiders. Het werd door de Franschen op het einde der 18e eeuw meegenomen en in het Louvre geplaatst. Toen Bonaparte eens Diksmuide doortrok, richtte de pastoor het nederig verzoek tot hem, het terug te doen geven. De Keizer beloofde het, en liet een ander sturen bij vergissing, een Kruisafneming van Jouvenet, die thans ook nog in de kerk hangt. Men liet echter niet af, en verzoek op verzoek ging van alle kanten naar Parijs. Eindelijk, in 1816, zond de Fransche regeering het terug naar Diksmuide, waar het met gejuich der burgerij en gelui van klokken en menig ceremonieel werd ingehaald.

Marie-Antoinette naar het schavot

HET was de 16de October 1793 iets over tien uur des ochtends, dat de rechters met den griffier Fabricius de cel van Marie-Antoinette binnentraden. Nadat de acte van beschuldiging voorgelezen was, verscheen de beul, die haar de handen bond en daarna het haar afsneed.

Kwart over elfen beklom zij de kar, die voor de poort der Conciergerie wachtte. Een groote menigte stond er opeengehoopt doch geen kreet weerklonk. Men staarde de ongelukkige vrouw, eens zoo schoon, thans door het bittere — ook lichamelijk 1) — lijden geheel vermagerd, verbijssterd aan; het was of men haar niet herkende.

Men voerde haar een groot deel der stad rond; eerst in de rue Saint-Honoré brak het volk in een scheldend getier los. Het scheen langs haar heen te gaan; geen spier vertrok op haar ge-laat. Op de place de la Révolution gekomen, richtten haar oogen zich even op het paleis der Tuilleries, doch vol waardigheid wendde zij het hoofd weer af en keek recht vooruit naar ... het schavot.

Een van hen, die ons dezen laatsten tocht der ongelukkige koningin hebben beschreven, Lafont d'Aussonne, verhaalt, dat Marie-Antoinette bij het zien der guillotine door eene beroerte werd getroffen en op slag dood was. Haar lijk zou dan zijn onthoofd.

Door geen ander intusschen wordt dit verhaal bevestigd. Zowel de „Moniteur” als de „Révolutions de Paris”, zowel Mercier Vibert als Guffroy en zooveel anderen wijzen met nadruk op de koelbloedigheid der koningin. Op geen enkele prent en evenmin op de bekende schets, welke David van haar, op de beulskar gezeten, maakte, blijkt iets van vrees of aarzeling: overal treft haar fiere houding en in haar blik leest men iets van verachting, maar ook van medelijden.

Doch bovendien bezitten we nog een onverdacht getuigenis van de standvastigheid, door Marie Antoinette in deze tragische omstandigheden betoond, in den brief, welken burger La Pierre, die als afgevaardigde van het comité revolutionaire van Argentan, de terechtstelling bijwoonde, hierover aan zijn comité schreef.

La garce — zoo luidt deze — a fait une aussi belle fin que le cochon à Godille, le charcutier de chez nous; elle a été à Le chafau avec une fermeté in Croyables tout le lon de la rue De St-Honoré; en fin elle a traversé presque tout paris en Regardant le monde avec mépris et Dédain; mais partout où elle a passé Les vrais sansculottes ne Desesais de Crier vive la republique et a bas la tyrannique; La coquine a eu la fermeté jusqu'à Le Chafau sans Broncher.... 2)

Een getrouw royalist, de heer Desclozeaux, had het kerkhof van de Madeleine gekocht, om er het stoffelijk overschot van Lodewijk XVI en Marie-Antoinette, door geen enkel uiterlijk teeken aangeduid, te kunnen behoeden voor mogelijke schenderijen.

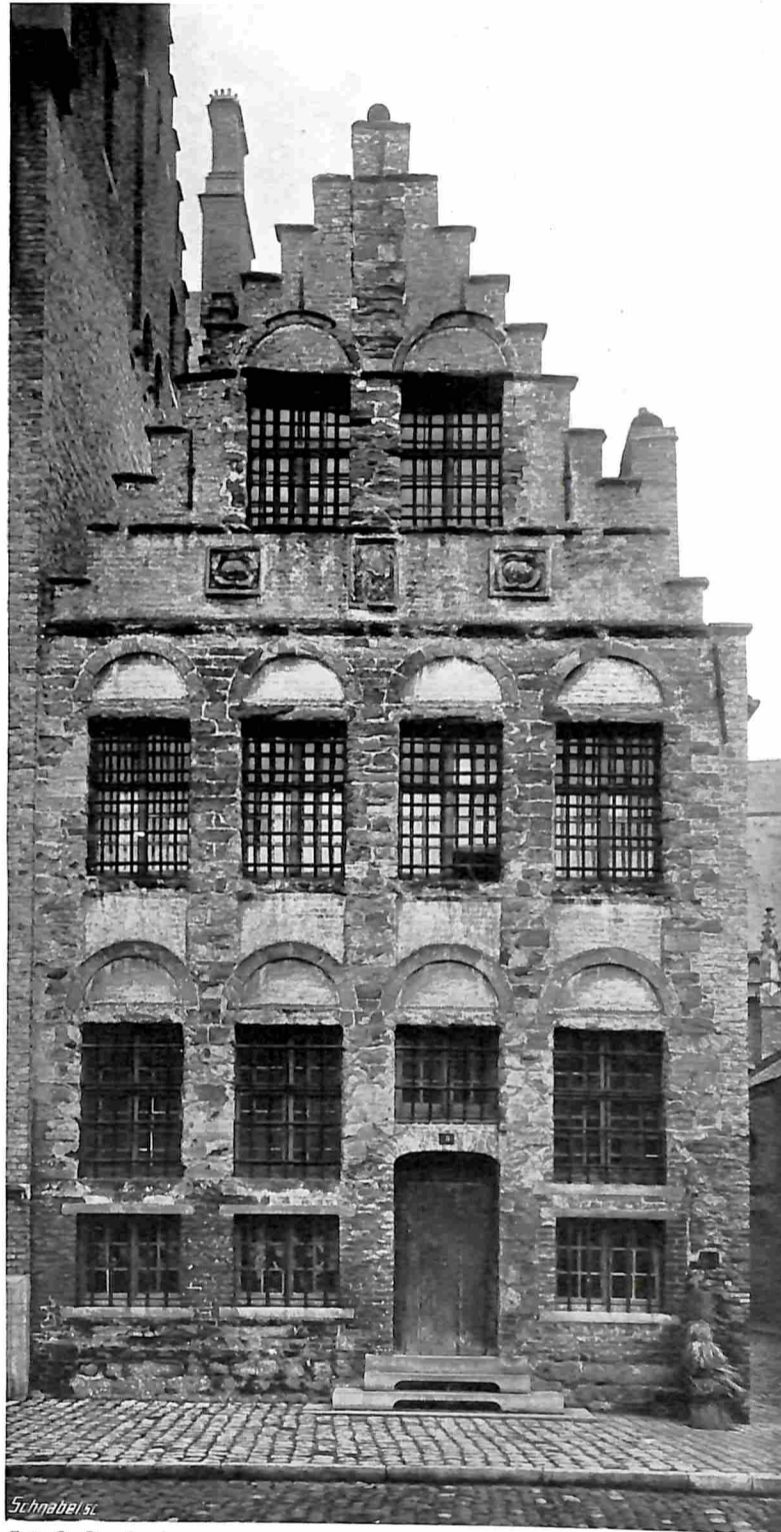
Daar — het kerkhof was toen bij den tuin van den heer Desclozeaux getrokken — had den 18den en 19den Januari 1815 onder leiding van Frankrijk's kanselier, Dambray, eene opgraving plaats.

Men was zoo gelukkig, reeds den eersten dag de kist van Marie-Antoinette te vinden. Zij bevatte, behalve de beenderen, eenige resten van kleeren, waaronder twee vrij-goed bewaard gebleven elastieke kousenbanden. Dat het inderdaad het stoffelijk overschot der ongelukkige koningin was, bleek uit de nog niet geheele vergane kousen. Immers, men wist, dat zij, toen zij in de kille, vochtige cel der Conciergerie zoo over koude beenen de kille, vochtige cel der Conciergerie een paar dubbel-dik gebreide kousen had gekregen, die zij tot op den dag van haar dood droeg.

A. C. JAGER.

1) In de vochtige cel der Conciergerie was Marie-Antoinette, die vroeger nooit ziek was geweest, zeer verzwakt.

2) Wij geven dit fragment onvertaald en onveranderd hier weer. Den geheelen brief kan men vinden in De Les-cure's werk „Les autographes en France et à l'étranger.” Cf. Cabanès: Le Cabinet secret de l'histoire II 196 e. v.

Schnabel sc.

Foto C. Stentergh.

DE GEVANGENIS TE DIKSMUIDE.

de historische teekeningen en opschriften in het z.g. „zweet-kamertje” van de Leidsche hoogeschool uitgeveegd. De niet om historische of traditie gevende kwast bedekte de handteekeningen en potloodteekeningen van vele mannen, die in de geschiedenis van ons land een groote rol gespeeld hebben of nog spelen.

Indien dit door de dagbladen verspreide bericht volledig is, mogen we dus aannemen, dat de serie teekeningen langs den trap, bekend als de Gradus ad Parnassum — Trap naar den Parnassus — gespaard zijn gebleven. Die geestige muurteekeningen hebben hun ontstaan te danken aan het vernuft van ons dagteekenen uit de jaren 1861—1867. Een halve eeuw reeds zijn hun opmerkingen en verbeteringen aan te moeten toevoegen. Aan den voet van de trap wijst een hand den studeerenden jongeling den weg naar de examen-kamer.

De Eiffeltoren als thermometer.

HET vaktijdschrift van den Duitschen ingenieursbond geeft eenige interessante mededeelingen omtrent het gebruik van dit ijzeren gevaarte tot het nagaan van temperatuurwisselingen.

Bij een gewichtsinhoud van 7000 ton ijzermateriaal heeft deze toren een enorme hoogte; om de slankheid van dit bouwwerk goed te begrijpen diene dat een model ervan, bij verkleining 1000 op 1, een hoogte van 3 dm geeft bij een gewicht van slechts 7 gram.

Langs een gespannen vernikkelde staaldraad, welke vrijwel ongevoelig is voor uitzetting en inkrimping door temperatuurinvloeden, heeft men op het 116 meter boven den beganen grond gelegen platform de dalingen en rijzingen daarvan bij koel of warm weder zelf-registreerend laten opteekenen.

Verrassend juist gaven deze aantekeningen een beeld van den heerscheden warmtegraad. In den loop van een heeten Julidag werden zelfs hoogteverschillen van het platform tot 100 m.M. geconstateerd, terwijl de toestel ook zeer duidelijk de reactie, op een regenbui volgende, aangaf. G.

De muurteekeningen in het gebouw der Leidsche Hoogeschool.

DE stucadoors, die met hun niets ontziende kwast reeds zooveel schoons in onze openbare gebouwen hebben

bedorven, hebben in hun ijver om de muren „op te knappen”,

Foto C. Steenbergh.

DE GERESTAUREERDE CATHARINA-KERK TE
HARDERWIJK.

De eerste teekening op de trap stelt voor een jong student, met hoedendoos en parapluie, gereed om de ouderlijke woning te verlaten, en zich naar Leiden te begeven. Met de armen omhoog geheven geeft zijn vader hem, terwijl zijn moeder in tranen is uitgebarsten, den zegen. Beider bede is, met een woordspeling op den naam van de universiteitsstad: „Heere, breng hem niet in lijden”.

Na den groentijd vinden we den jongeling in tweestrijd wie te volgen: Minerva, de godin der wijsheid, die hem met haar speer den weg wijst naar den Parnassus en hem een drietal schoone gestalten vertoont, Labor en Industria, arbeid en vlijt, met in hun midden de schoone Veritas, de eeuwige waarheid; of de Dwaasheid die hem, in de gedaante van een schoone vrouw met een beker druivennat, aan zich tracht te verbinden. Wat het gevolg zal zijn, wanneer hij aan de roepstem van deze verleidster gehoor geeft, wordt hem aanschouwelijk gemaakt door den grimmigen beer waarop zij is gezeten, en die hem, zoo hij hem in zijn macht mocht krijgen, zeker zal trachten te verslinden.

Dat „beeren” nu eenmaal een groote rol in het studentenleven spelen is bekend. Dat vertelt ons ook de volgende teekening, waar een student, zijn vader, moeder en zuster, die hem komen bezoeken, tegemoet snelt, achtervolgd door een aantal „beeren”, terwijl de pedel, met zijn rinkelbel het tooneeltje kalmpjes aanziet. Laat ons hopen dat de ouderlijke grootmoedigheid den muzenzoon in staat stelt ze van het lijf te houden.

Boven aan de trap heeft de teekenaar, in waardige houding, de figuren van Geneeskunde en Gerechtigheid geteekend, tegenover elkander. De eerste is voorgesteld door Hygiëa met haar slangenstaf in de rechterhand, haar kin rustende op de linker. De geblinddoekte godin van het recht ontrolt een perkament, waarop de Tien Geboden zijn geschreven.

Een van de aardigste teekeningen is die waarin de student is geteekend in het zweetkamertje. Boven de deur daarvan is geplaatst het opschrift van de poort van Dantes hel: „Lasciate ogni speranza voi che intrate” (Laat varen alle hoop, gij die hier binnentreedt). Het gelaat van den jongeling, die hier rechts van den ingang zit, met zwarten rok, hoogen hoed en verwarde haren, drukt geheel de stemming uit waarin hij verkeert.

Gelukkig wanneer hij straks, even opgeruimd als zijn voorganger, links op de teekening, het kamertje kan verlaten en het vraagteken boven zijn hoofd, in een uitroep teken kan veranderd worden. 1) Dan, wanneer hij de rechtsgeleerde loopbaan heeft gekozen, kunnen wij hem spoedig terugvinden, zooals een andere teekening te zien geeft. n.l. als een jeugdig advocaat, ambtshalve toegevoegd, de onschuld bepleitende van den een of andere beschuldigde.

In het „zweetkamertje” zelf gaven velen uiting aan den goedstoestand, waarin zij hadden verkeerd door opschriften en dichterlijke ontboezemingen, b.v.:

Hier zweette E. van den Broek,
Maar ziet hij hield zich kloek.

In veel wijsheid is veel verdriet,
En wie wetenschap vermeedert, vermeedert smart.
(Pred. I. 18).

Zooals ik nu hier word gedonderd
Zoo wordt er op aard geen een,
Want overal waar ik mij heen wend
Vind ik slechts harten van ijs en van steen.

Hier stond ik te zweeten
Alsof ik peper had gegeten.

Hic sudavit 2) G. A. Bos
Het bijzonder gewenschte papiertje
Kwam vrij spoedig los.

O moeder, zie hier voor U terneergebogen Uw zoon,
Geef toch, wat ik U bidden mag
Voor 't harde werken dag en nacht
't Diploma nu als loon.

In het zweet des aanschijs zult gij uw brood eten (Gen. III. 19)
Ik eet het liever zonder zweeten met kaas.

Hier zweette Hack
Hij hield zich heel erg mak.

Dank zij de voortvarende stucadoors zijn deze opschriften, welke voor de Leidsche studenten van de laatste halve eeuw zooveel beteekenis hadden, verdwenen, en daarmede eene der eigenaardigheden van het oude academieggebouw.

D. SMIT.

Overneming verboden.

1) Zooals uit onze afbeelding blijkt, zijn deze teekeningen er ook niet geheel ongeschonden afgekomen. De L van *lasciate* is verdwenen. Jammer dat de geestige teekenaar — wij weten het uit de beste bron — niet geneigd is een en ander bij te werken. (RED.)

2) Hier zweette. De meerderheid geeft van zijn welgeslaagd examen kennis, door op de muren van het zweetkamertje te schrijven: „Hic sudavit, sed non frustra”. (Hier zweette, doch niet te vergeefs.) (RED.)

Foto C. Steenbergh.

„HIC SUDAVIT, SED NON FRUSTRA . . .”
KIJKJE IN HET ZWEETKAMERTJE VAN HET LEIDSCH E ACADEMIEGEBOUW

De groote plantenkeuring der Nederl. Maatsch. voor Tuinbouw- en Plantenkunde te Groningen.

NAAST de gewone Plantenkeuringen, die van Maart tot November af iedere maand te Amsterdam worden gehouden, organiseert de Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde ook eens per jaar een zoogenaamde Groote Plantenkeuring. Zij doet dit met het doel het publiek te doen zien, welk een schat van bloemen op een bepaald tijdstip van het jaar te verkrijgen is en tevens, om de Tuinbouw van een bepaalde plaats meer naar voren te brengen. Om deze reden worden deze bijzondere keuringen dan ook niet altoos te Amsterdam gehouden, doch in verschillende plaatsen des lands, waardoor den aldaar gevestigden kweekers een goede gelegenheid geboden wordt hun planten uit te stallen.

Achtereenvolgens werden dergelijke keuringen reeds gehouden in Amsterdam, den Haag, Haarlem, Arnhem en dit jaar had zij te Groningen plaats en wel op 27 en 28 Augustus l.l.

Gerust kan gezegd worden, dat ook deze keuring weder uitnemend geslaagd is. Wel hadden de Groningsche kweekers niet zooveel gezonden als terecht verwacht had mogen worden, waar echter tegenover staat, dat de bloemisten van verschillende deelen des lands zeer mooie plantenverzamelingen hadden gezonden, waardoor het doel uitnemend werd bereikt.

Prachtig mooi waren twee groote collecties afgesneden bloemen van vaste-planten, de eene collectie gerangschikt bij wijze van een boordbed, de ander als een kleinen tuin met een slingerpaadje tusschen de talrijke vazen, waardoor het mogelijk was iedere bloem uitstekend te bekijken.

Onder deze vaste-planten was 't vooral de *Astilbe Moerheimii*, die in het bijzonder de aandacht trok. Deze nieuwe plant is een verscheidenheid van de *Astilbe Davidii*, doch haar bloemen zijn fraai roomwit. In de laatste jaren heeft de *Astilbe Davidii* door haar forschen groei en prachtig gevormde bloempluimen zeer de

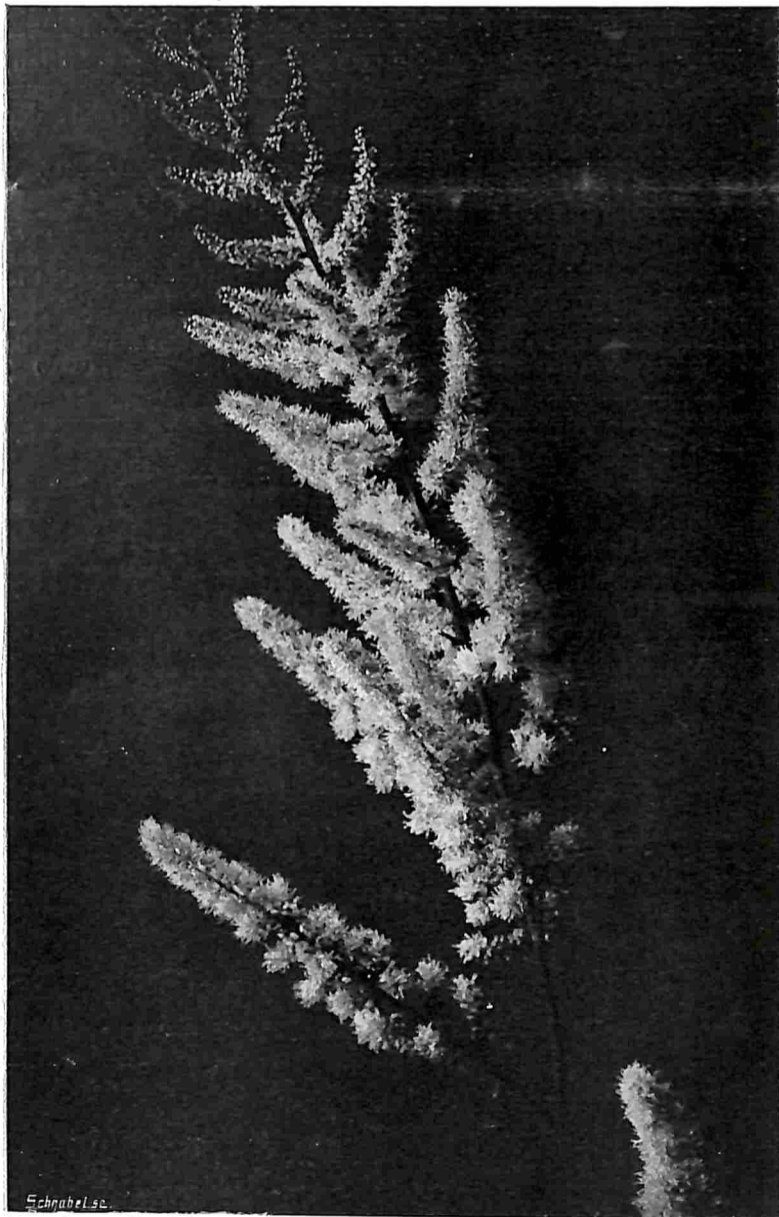

Foto D. van Kreveld Mz.

ASTILBE MOERHEIMII,
INGEZONDEN DOOR DEN HEER B. RUIJS TE DEDEMSVAART,
OP DE GROOTE PLANTENKEURING TE GRONINGEN, WAAR ZIJ
EEN CERTIFICAAT 1STE KLASSE VERWIERF.

Foto D. van Kreveld Mz.

PLATYCERIUM WILLINKII,
INGEZONDEN DOOR DEN HORTUS TE GRONINGEN OP DE
GROOTE PLANTENKEURING TE GRONINGEN, WAAR ZIJ EEN
CERTIFICAAT VOOR CULTUUR VERWIERF.

aandacht der kweekers en liefhebbers getrokken. Zij vormt prachtige, donkergroene bladeren en lange slanke bloempluimen, die tot bijna 1½ M. hoog kunnen worden. Daar de *Astilbe* een moerasplant is, verlangt zij een vochtige standplaats, doch heeft zij het ergens naar den zin, dan ontwikkelt zij zich buitengewoon krachtig en trekt door de levendige kleur harer bloemen ieders aandacht. Daar zij zich ook als snijbloem goed laat gebruiken, is zij voor verschillende doeleinden zeer geschikt, wat ten gevolge heeft gehad, dat er tal van verscheidenheden van haar zijn gewonnen, waaronder met zeer zacht mauve bloemen. Een witte variëteit was van haar nog niet bekend, doch deze werd thans door den bekenden vaste-plantenkweker B. Ruys te Dedemsvaart ter keuring aangeboden en verwierf dan ook een Certificaat 1ste kl.

Naast de vaste-planten waren er op deze keuring ook prachtige Rozen te bewonderen. Onze rozenkweekers nemen tegenwoordig onder hun vakgenooten een zeer voorname plaats in en een paar hunner lieten op deze keuring zien, wat zij praesteeren kunnen en dat is heusch geen kleinigheid. Vooral de uitnemende kwaliteit der bloemen trok zeer terecht ieders aandacht.

Niet minder was dit het geval met een paar inzendingen Pronkerwtten. De liefhebberij voor de Welriekende Lathyrus is van Engeland uit naar ons land overgekomen en thans toonen onze kweekers ze even goed en mooi te kunnen kweken als de Engelschen. Het zijn uiterst sierlijke bloemen, die zich vooral goed leenen voor kleine vaasbouquetjes. Een der inzenders heeft dit uitnemend begrepen en de manier, waarop hij zijn bloemen uitstalde, zal dan ook ongetwijfeld meer algemeen navolging vinden.

Bijzonder fraai was ook een groote inzending Pioendahlia's. De waarde van deze mooie bloemplanten kon men hier uitstekend beoordeelen, daar de collectie uit een groot aantal bloemen van de beste en mooiste verscheidenheden bestond. Ook door de sierlijke wijze van tentoonstellen, trok deze inzending ieders aandacht. Worden in den regel op deze keuringen slechts bloemen of bloemplanten ingezonden, thans was 't anders en waren er een paar collecties Conifeeren, die toonden, dat men die ook in Groningen goed kan kweken, het waren mooie heesters. Ook groenten en fruit was er ditmaal ingezonden, en de directie's van den Proeftuin te Groningen en van de veilingsvereniging „Eendracht” deden goed eens te laten zien, wat het Noorden ook op dit gebied kan voortbrengen.

Dat ook de Groninger Hortus niet onder de inzenders zou ontbreken, was te verwachten, een aardige collectie plantjes was door deze instelling ter bezichtiging gesteld. Bijzonder mooi was een reuzen-exemplaar van *Platycerium Willinkii*, de z.g.n. Hertengeweiwaren, die midden in de zaal opgehangen, en door haar afmeting en door haar grilligen vorm ieders aandacht trok.

Dat er, behalve het hier genoemde, nog heel wat meer op deze keuring te zien was, zal wel niet behoeven gezegd te worden. Onvermeld mogen ten slotte niet blijven de mooie Palmen, Varen, Hydrangea's, Pelargoniums, enz.

Deze Groote Keuring was een inderdaad goed geslaagde tentoonstelling.

E. Th. W.

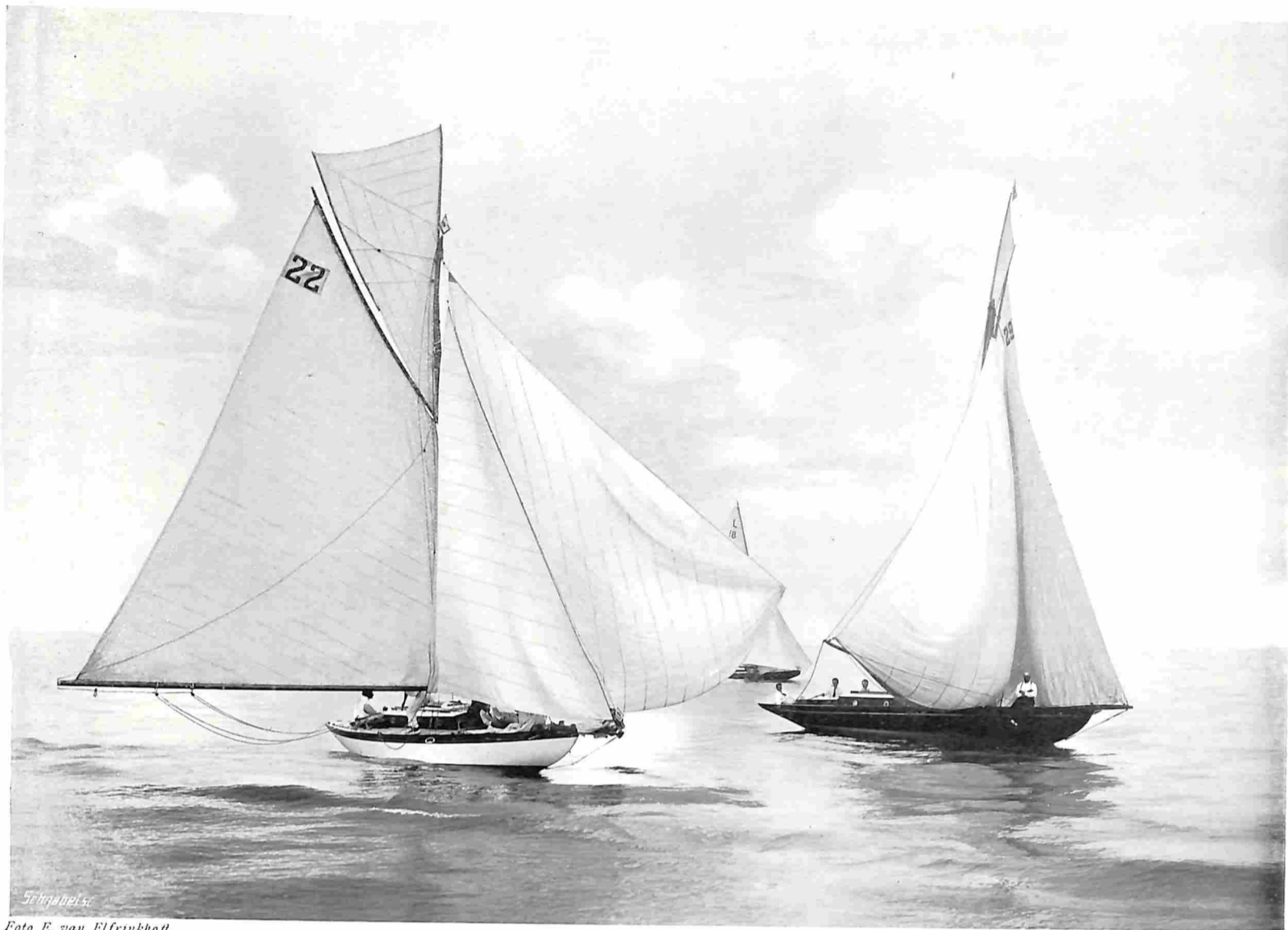

Foto E. van Elfrinkhoff.

DE WEDSTRIJDEN DER KON. NED. ZEIL- EN ROEIVEREENIGING OP DE ZUIDERZEE, 30 AUGUSTUS L.L.
VOORGIFT-WEDSTRIJD VOOR OVERDEKTE JACHTEN. LINKS: DE „WATERROT”, VAN J. C. VAN HOOLWERFF EN J. F. LA
RIVIÈRE, LEIDEN (TWEDE PRIJS). RECHTS: DE „NICOLETTE”, VAN H. DE ROOS JR., AMSTERDAM (DERDE PRIJS).

DE ERWTENKEVER.

DE mensch draagt de erwt hooge achting toe. Sedert de vroegste tijden heeft hij, door een voortdurend doelmatig geleide cultuur, zich beijverd haar grootere, zachtere en meer gesuikerde korrels te doen voortbrengen. Buigzaam van aard en daarbij liefderijk gekoesterd heeft de plant alles voor lief genomen en heeft ten slotte opgeleverd, wat de eerzucht des tuinmans wenschte te verkrijgen. Wat ligt de tijd ver achter ons, dat we ons vergenoegden met de oorspronkelijke erwt, die onsmakelijke korrel, die eenvoudig aan den bodem toevertrouwd werd door den eersten den besten, die de aarde stuk krabde, misschien met het kinnebak van den hollenbeer, wiens krachtig ontwikkelde hoektand als ploegschaar dienst deed.

Waar moet toch wel de plant gezocht worden, waar de erwt van afstamt? Onze streken bezitten van dien aard niets. Vindt men haar elders? De botanie zwijgt op dit punt of geeft niets dan vage waarschijnlijkheden ten antwoord.

Diezelfde onwetendheid heerschte trouwens ten aanzien van de meeste onzer voedingsgewassen. Vanwaar is de tarwe herkomstig, die gezegende graansoort, die ons het brood verschaft? Niemand weet het. Zonder de zorgen van den mensch zou hij noch hier, noch in den vreemde te vinden zijn. In 't Oosten, de bakermat van den landbouw, heeft de plantenzieker nimmer de heilige aar aangetroffen, die zich alleen vermenigvuldigt in niet door den ploeg omgewerkte terreinen. 1)

De rogge, de gerst en de haver, de raap en de radijs, de biet, de wortel, de kalebas en tal van andere gewassen laten ons in een dergelijke onzekerheid; hun punt van oorsprong is onbekend of wordt op zijn allerbest vermoed achter de ondoordringbare wolk der eeuwen. De natuur heeft ze ons geleverd in den vollen wasdom van hun ongecultiveerden staat en van middelmatige voedingswaarde, evenals ze ons nog de wilde moerbeï en de boschbes aanbiedt, ze heeft ze ons verschaft als simplen grondvorm, waarmede onze arbeid en ons vernuft geduldig de voedende stof moeten ophoopen, het eerste der kapitalen met samengestelde rente op de veilige spaarbank van den akkersman gedeponerd.

Als magazijnen van levensmiddelen zijn de graansoorten en

de groenten voor 't meerendeel het werk van menschenhanden. We hebben ons de grondtypen, in hun aanvankelijken staat van armoedige plant, zooals ze waren, toegeëigend uit de natuurlijke schatkamer der gewassen; het gekweekte ras, mild in voedende bestanddeelen, is het resultaat van onze werkzaamheid.

Maar zijn de tarwe, de erwten en de andere producten voor ons onmisbaar geworden, ze hebben wederkeerig onze zorgen noodig, om in stand te kunnen blijven. Zooals onze behoeften ze gemaakt hebben, zouden deze gewassen, onmachtig om aan den woesten aandrang der levenden het hoofd te bieden, zonder cultuur aan zich zelf overgelaten, spoedig verdwijnen ondanks de groote hoeveelheid hunner zaden, evenals 't onnoozele schaap in korten tijd zou uitsterven, als er geen schaapskooien waren.

Ze zijn dus wel het resultaat van onzen arbeid, maar lang niet altijd ons onbetwist eigendom. Overal waar voedsel te vinden is, snellen de verbruikers uit alle hemelstreken toe, noodigen zich zelf aan den weelderigen disch in des te grooter getale, naarmate de gerechten in rijker overvloed opgediend worden. De mensch, die alleen in staat is de akkerweelde te verwekken, is daardoor zelf de ondernemer van een monster-banket, waaraan legioenen van gasten deelnemen. Door smakelijker en overvloediger levensmiddelen te scheppen, roept hij ondanks zich zelf in zijn voorraadschuren duizenden en nog eens duizenden uitgehongerde tafelschuimers, tegen wier tand alle verbodsbepalingen vergeefs zijn. Naarmate hij meer voortbrengt, wordt ook de hem opgelegde schatting grooter. De groote cultures, de rijke oogsten zijn gunstig voor het insect, die als verbruiker onze mededinger is.

Dat is de wet der immanentie. De natuur laaft met evenveel liefde al haar voedsterlingen aan haar machtige levensbron, de uitbuiters van het eigendom van een ander niet minder dan de producenten. Voor ons, die ploegen, zaaien, oogsten en ons afbeulen, doet zij de tarwe evenzeer rijpen, als voor den kleinen korenkever, die, vrij van allen veldarbeid, zich toch in onze schuren zal vertoonen en die met zijn spitse snuit, den ganschen graanvoorraad, korrel voor korrel, tot de zemelen toe, zal verorberen. Voor ons, die spitten, snoeien, begieten en bij zons- ondergang afgetobd van 't werk huiswaarts keeren, doet zij de peulen van de erwt zwellen, evenzeer als voor den snuitkever, wien elken tuinarbeid vreemd is en die op zijn tijd toch zijn deel van den oogst verlangt, als de lieve lente weer verschenen is.

Laat ons den volijverigen ontvanger der tienden van groene erwten in zijn handelingen nagaan. Als welwillende belastingplichtige zal ik hem stil zijn gang laten gaan, ik heb juist te zijnen

1) Thans is hier meer van bekend. De wilde tarwe is in Palestina door Aaronsohn ontdekt en volgens Prof. M. W. Beierinck, zijn daaruit „naar alle waarschijnlijkheid alle tegenwoordig bestaande betere kultuursoorten ontstaan”. (Lev. Nat., dl. 16, afl. 3). S. L.

behoefte in mijn tuin eenige rijen der geliefde plant gezaaid. Zonder andere invitatie mijnerzijds dan dit bescheiden zaaisel, verschijnt hij stipt in den loop der maand Mei. Hij heeft geweten, dat op dezen steenachtigen bodem, waar de groenteteelt onmogelijk is, voor de eerste maal erwten in bloei staan. In allerijl is de agent van den entomologischen fiscus komen toesnellen om zijn rechten op te eischen.

Waar komt hij vandaan? Dit is niet met volkomen zekerheid te zeggen. Hij is uit den een of anderen schuilhoek te voorschijn gekomen, waar hij, verstijfd van koude, het kwade seizoen heeft doorgebracht. De plataan, die in den tijd der verzengende hitte zich zelf schilt, verleent onder de opgelichte kurkachtige bast uitstekende schuilplaatsen voor de onbehuiste zwerfers. In zulk een winterverblijf heb ik meermalen onze erwtenliefhebber aangetroffen. Verscholen onder de afgestorven huid van den plataan of op een andere manier tegen de winterkoude beschermd, is hij, bij de eerste liefkoozingen van een mild zonnetje, uit zijn verdooving gewekt. Zijn almanak heeft hem ingelicht; evengoed als de tuinman is hij op de hoogte van den tijd, waarin de erwten bloeien en van schier alle kanten komt hij, slecht ter been, doch met krachtige vlucht, op zijn plant af.

Een klein kopje, een fijn snuitje, een bruingspikkeld aschgrauw costuum, afgeknotte voorvleugels, twee groote zwarte stippen op 't eind van 't achterlijf en een korte ineengedrongen gestalte, ziedaar de vluchtige schets van mijn bezoeker. We hebben de eerste helft van Mei nauwelijks achter den rug, of we zien de voorhoede opdagen.

Ze legeren zich op de witte vleugels der vlinderbloemen: ik zie er, gezeten aan den voet der vlag, ik vind er verborgen in de kiel; anderen, verreweg de meesten, bezoeken de bloemtrossen en nemen ze in bezit. Het uur van eitjes-leggen is echter nog niet aangebroken. De morgen is zacht, de zon schijnt fel, zonder hinderlijk te zijn. Het is de tijd der huwelijksgenoegens en der gelukzaligheden in 't stralende zonnelicht. Men geniet een weinig van 't leven. Paartjes vormen zich, die na korten tijd scheiden, om zich spoedig daarop weer te vereenigen. Wordt tegen den middag de warmte te hevig, dan trekken hij en zij zich in de schaduw van een toegevouwen bloemblad terug, welks geheime schuilhoeken hun zoo wel bekend zijn. Morgen zal het festijn hervat worden, overmorgen nog eens, tot dat de vrucht van dag tot dag meer gezwollen, 't omhulsel doet barsten en te voorschijn komt.

Enkele legsters, die meer haast schijnen te hebben dan haar zusters, vertrouwen haar eitjes aan de platte en kleine peul toe, zooals zij zich vertoont bij haar verschijning uit de kelk. Deze vroegtijdige legsters schijnen mij aan ernstige gevaren blootgesteld te zijn. Het zaad, waarop 't wormpje zich moet vestigen, is nog slechts een nietig korreltje, zonder stevigheid en zonder meelvoorraad. Nimmer zou een Bruchus-larve er de noodige hartsterking vinden, tenzij ze geduld zou willen hebben, tot de erwt rijp was. Maar is de pas uitgekomen larve wel in staat lang te vasten? Ik betwijfel het sterk. Het weinigje, wat ik ervan gezien heb, zegt me duidelijk dat de jonggeborenen zich zoo gauw mogelijk aan tafel moeten zetten, willen zij niet jammerlijk omkomen. Ik acht dus die legsters reddeloos verloren, welke gedeponeed zijn op de nog weinig ontwikkelde peulen. Zoo lang de Bruchus vruchtbaar is, zal de voorspoed van 't ras er weinig van te lijden hebben. Bovendien zullen we aanstonds zien met welke zorgeloze verkwisting ze haar eieren rondstrooit, waarvan de meeste tot ondergang gedoemd zijn.

Foto C. Steenberg

DE NATIONAAL HISTORISCHE OPTOCHT
TE 'S GRAVENHAGE OP 5 SEPTEMBER L.L.
NAPOLEON, KEIZER DER FRANSCHEN (DE HEER L. THURKOW).

Het zwaarste gedeelte van den moederlijken arbeid wordt in 't eind van Mei verricht, als de peulen onder den druk der korrels bulten gaan vertoonen, en tegen dien tijd hun grootsten wasdom bereikt hebben. Ik was verlangend den Bruchus werkzaam te zien in zijn kwaliteit van klander. De echte klanders zijn korensnuitkevers gewapend met een priem, waarmee een holte wordt ingericht, waarin het eitje zal worden gedeponeed. Onze Bruchus bezit niets dan een kort snuitje, uitstekend geschikt om er eenige gesuikerde slokjes mee te nemen, maar voor boorwerk van niet de minste waarde.

Daarom wordt voor de vestiging van 't gezin een gansch andere methode toegepast. Hier geen vernuftige voorbereidselen als bij de andere snuitkevers, zooals de Olifantstorren, de Larinussen en de Toetjesrollers. De moeder die de sonde mist, legt haar eitjes open en bloot, onbeschermd tegen de felle zonnestralen of tegen de onguurheden van het weder. Alles gaat zoo eenvoudig, mogelijk in zijn werk, maar niets zou tegelijkertijd zoo gevaarlijk voor de kiemen zijn, als er niet speciaal voor gezorgd werd, dat ze de afwisselende beproevingen van warmte en koude, van droogte en van vocht veilig zouden kunnen weerstaan.

Tegen tien uur 's morgens, als het zonnetje koesterend schijnt, doorkruist het wijfje met afgemeten tred, doch zonder bepaald doel, onverschillig waar het geluk haar henen voert, achtereenvolgens de beide zijden van de uitgezochte peul. Ieder oogenblik ontbloomt ze een legboor van middelmatige grootte, die ze heen en weer doet slingeren om er de opperhuid mede te kwetsen, vervolgens wordt een ei gelegd, waar ze verder niet meer naar omkijkt.

Er wordt bij de keuze van een geschikt emplacement al even weinig gelet, het toekomstige wormpje van dienst te zijn als hem het zoeken gemakkelijker te maken, wanneer voor hem de tijd gekomen is, zelf in de etenskast door te dringen. Er worden eitjes gelegd op de bulten, door de zwellings der zaden veroorzaakt; er zijn er evenveel in de dorre scheidingsdalen. De eerste raken bijna aan de levensmiddelen, de andere zijn er ver van verwijderd. Het is nu de zaak van de larve zich dienovereenkomstig te oriënteren. Kortom het legsel van de Bruchus, zonder orde of overleg gedeponeed, herinnert aan een zaaisel, dat bij handenvol is uitgestrooid.

Maar er komt nog iets bij: het aantal eitjes, aan eenzelfde peul toevertrouwd, staat in geen verhouding tot de bevattende zaden. Nu dient men vooraf te weten, dat iedere „wurm“ het rantsoen van één erwt behoeft, een hoeveelheid voedsel ruim voldoende voor een enkeling, maar niet groot genoeg voor de eischen van meerdere verbruikers, al waren het er slechts twee.

Iedere keverlarve zijn erwt, niet meer,

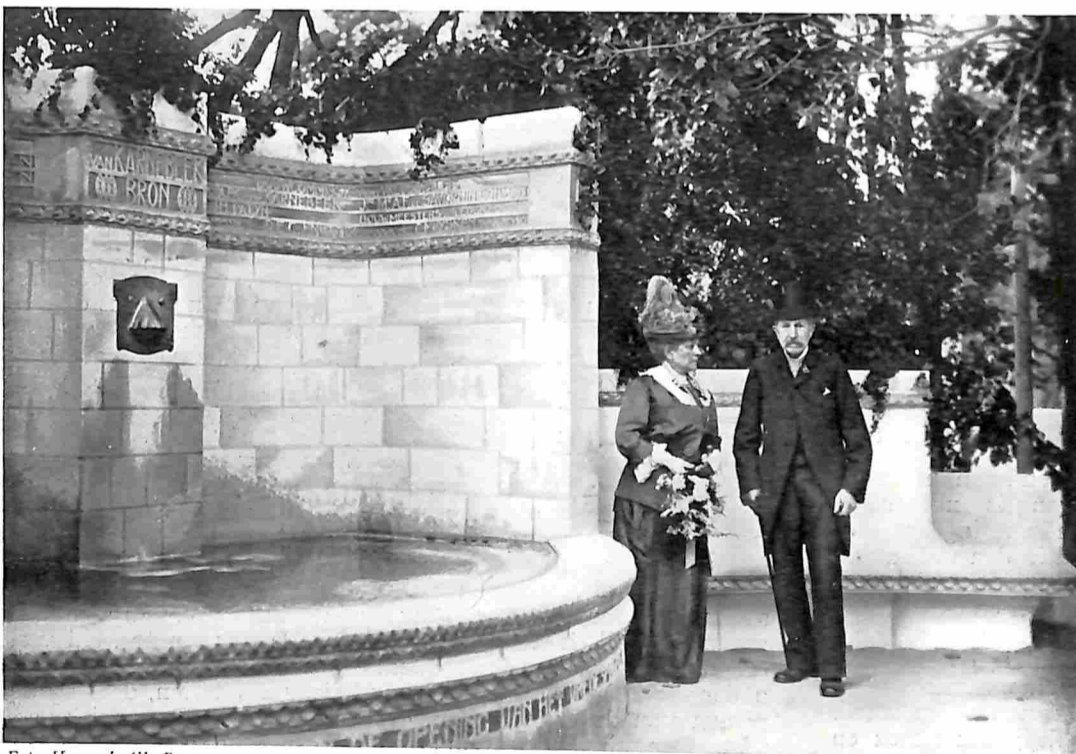

Foto Haagsch Ill. Bureau.

DE „VAN KARNEBEEK-BRON“ TE 'S GRAVENHAGE.
RECHTS DE PRESIDENT DER CARNEGIE-STICHTING Jhr. Mr. A. P. C. VAN KARNEBEEK
EN ECHTGENOOTE.

maar ook niet minder, dat is de vaste regel.

De voortbrengende economie zou derhalve van het wijfje eischen, dat het, voldoende ingelicht betreffende de onderzochte peul, bij het leggen der eieren zich zelve een grens stelde, overeenkomstig het getal der bevattende zaden. Nu, daarvan is geen sprake. Tegenover de eenheid van 't rantsoen, stelt de eitjes-overvloed de veelheid der verbruikers. Mijn aantekeningen zijn op dit punt eenstemmig. Het aantal eitjes op één peul gelegd, overtreft steeds en soms op verbijsterende wijze het aantal beschikbare zaden. Hoe karig de tafel ook voorzien zij, het aantal gasten is steeds meer dan overvloedig. Door de som der eitjes op de een of andere peul, te deelen door het aantal erwtjes, vind ik van vijf tot acht liefhebbers voor één korrel; somtijds krijg ik wel tien tot uitkomst en niets waarborgt me, dat dit het hoogste cijfer is.

Wat zijn er velen geroepen en hoe weinigen zijn uitverkoren! Wat komen die overtollige gasten hier toch doen, nu ze, bij gebrek aan plaats niet aan het banket kunnen deelnemen?

De eitjes zijn amberkleurig, cilindrisch van vorm, glad, aan de beide einden afgerond, en hoogstens 1 c.M. lang. Ze zijn elk afzonderlijk met een fijn netje van opgedroogd slijm aan de peul bevestigd, waarop noch de regen noch de wind vat hebben.

Dikwijls legt het wijfje ze in paren boven elkander; dikwijls ook komt de bovenste tot ontwikkeling, terwijl de benedenste verschrompelt en sterft. Wat heeft dit onderste eitje ontbroken, dat het geen wurmpje heeft doen geboren worden? Wellicht een koesterend zonnebad, dat zijn bovengelegen gezelschap onthouden heeft. Hetzij dan door 't ontijdige scherm dat hem overschaduwde, hetzij om een andere reden, de ontwikkeling voor het oudste der in paren afgezette eitjes heeft zelden een normaal verloop. Het verdroogt op de peul en sterft zonder geleefd te hebben.

Toch bestaan er ook hierop wel uitzonderingen; somtijds ontwikkelen de beide eieren zich even gunstig; maar dit zijn zulke groote zeldzaamheden, dat de Bruchus-familie ongeveer tot de helft zou terug gebracht worden, als het dubbel systeem onveranderlijk werd doorgevoerd. Zeer ten nadeele onzer erwten en ten bate van den Bruchus matigt een redmiddel deze verdwijningsoorzaak: meerendeels worden de eitjes één voor één er afzonderlijk gelegd.

Een klein vaal lintje verraadt de plek, waar pas een larve aan het eitje is ontkropen, de opperhuid van de peul is vlak bij 't overblijfsel van het eitje opgelicht en verwoest. Dat is het werk van de jonggeborene, het is een onderhuid-sche galerij, waarin het diertje voortschrijdt, zoekende naar een geschikt punt om binnen te treden. Is dit gevonden, dan doorboort het wurmpje nauwelijks 1 m.M. lang, bleek, doch met een zwarten helm gedekt, het omhulsel en betreedt de inwendige ruimte van den peul. Het bereikt de erwten, en vestigt zich in den dichtstbij gelegen korrel. Ik beschouw het met behulp van mijn vergrootglas, terwijl het zijn nieuw domein onderzoekt. Het graaft een put, loodrecht op het bolvormig oppervlak gericht. Ik zie er, die ten halve afgedaald het achterlijf bewegen om zich een grooter vaart te geven. Na korten tijd verdwijnt de mijnwerker voor goed, hij is thans thuis.

De toegangsopening, die heel klein, maar te allen tijde door de bruine kleur op het bleekgroene of gele fond van de erwt duidelijk zichtbaar is, heeft geen vaste plaats; men treft die nagenoeg overal aan op de oppervlakte van den korrel, met uitzondering echter van de onderste helft d.w.z. dien halven bol, die

Foto's C. Steenbergh.

DE NEDERLANDSCHE MAAGD (MEVROUW SALM-MATTHES) OMGEVEN DOOR VERTEGENWOORDIGERS VAN LAGER EN VLOOT.

ALBRECHT VAN BEIEREN (DE HEER H. A. VAN NIEVELT) EN ZIJN GEMALIN MARGARETHA VAN KLEEF (MEVR. R. IVES BROWNE-VAN HATTUM).

DE PRAALWAGEN VAN HET STEENHOEWERS- EN METSELAARSGILDE EN HET KLOKKEGIETERSGILDE. ACHTER DEN WAGEN: MONNIKENKOOR. DE NATIONAAL-HISTORISCHE OPTOCHT TE 'S GRAVENHAGE.

Foto's C. Steenbergh.

DE BRUIDSTOET VAN KLORIS (DE HEER G. L. BOER) EN ROOSJE (MEJ. P. AMORISON).

GROEP VAN GELDERSCHE PLUNDERAARS MET GREATE PIER EN MAARTEN VAN ROSSUM.

DE PRAALWAGEN DER ZEEHELDEN.
DE TWEDE PERSOON VAN LINKS: MICHEL ADRIAANSZ. DE RUIJTER
(DE HEER M. A. VAN TILBURG).
DE NATIONAAL-HISTORISCHE OPTOCHT TE 'S GRAVENHAGE.

de verdikking van het verbindings-toompje tot pool heeft. In dat gedeelte juist, bevindt zich de kiem, die bij het verbruik geërbiedigd zal worden en in staat zal blijven een nieuw plantje te doen ontstaan, ondanks het wijde gat, dat het volwassen insect bij zijn uittreding in het zaad geboord heeft. Waarom blijft dit deel onaangetast? Welke beweegredenen sparen de kiem van den aangetasten korrel?

't Spreekt vanzelf, dat de Bruchus zich niet om den tuinman bekommert. De erwt is voor haar en uitsluitend voor haar. Door zich eenige hapjes te ontzeggen, die den dood van 't zaad tengevolge zouden hebben, bedoelt ze daarmee allerminst de schade eenigermate te verminderen. Ze heeft daarvoor andere redenen.

We merken op, dat de erwten vlak tegen elkaar aan liggen en elkaar zijdelings raken; de wurm, die er op uit is een geschikt aanvalspunt te zoeken, kan er niet vrij omheen kruipen. We merken eveneens op, dat de onderste pool verdikt is met den navel-uitwas, die het boorwerk moeijelijkheden in den weg legt; het gedeelte dat door 't huidje gedekt is, levert die niet op. Misschien zelfs dat er in dit „naveltje”, bijzondere sappen worden aangetroffen, die het larfje mishagen. Dit moet ongetwijfeld het heele geheim wezen, waarom ze door de Bruchus worden aangevreten en tegelijk haar geschiktheid behouden om te ontkiemen. Ze zijn gehavend maar niet dood, omdat de inval plaats heeft op 't vrije halfroond, dat lichter genaakbaar en tegelijk minder kwetsbaar is. Daar bovendien de erwt in haar geheel te veel is voor een enkel insect, blijft het verlies aan substantie bepaald tot dat gedeelte, dat den verbruiker het best aanstaat en dit is niet het voornaamste deel van den korrel.

Onder andere omstandigheden, met zaden van zeer kleine of buitengewone afmetingen zouden wij ook andere resultaten aanschouwen. J. H. FABRE
(Wordt vervolgd). (vert. door P. G.).

BOERENDANS.

OPENING LANDBOUWTENTOON-
STELLING 29 AUG. 1913.

Tripp'lend ging het met de voetjes
Op den planken vloer,
En de spellui speelden zoetjes
Voor boerin en boer:
Fluit, violen, schuiftrumpet,
O, wat hadden die kinderen pret!

In het midden stonden kindjes
Om den Meiboom heen,
En de mooigeleerde lintjes
Hielden ze meteen:
Rood, oranje, wit en blauw,
Of je dat niet heugen zou?

Hoempa hoempa tiedeliewiere
Ging de veldmuziek,
En de kindertjes aan 't zwieren
Als op windewiek;
Maar dan forsch met pompompong
Op den vloer een fiksche sprong.

Daarna kwam het rondedansen
In een lange rij,
Alle Neeltjes met hun Hansen
Dapper zij aan zij:
Ha, die blijde bonte troep,
Handgeklap, hoerageroep!—

En de koningin aan 't stappen
Langs den kinderstoet,
Knixe maakte toen de rappe
Dart'le kindervoet;
Maar 't was allemaai natuur,
't Was een vrij en vroolijk uur.

EDWARD B. KOSTER.